

Prof. US dr hab. Piotr Niedzielski
Dr Ireneusz Jaźwiński
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług

Polityka regionalna i innowacje w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa zachodniopomorskiego

Streszczenie

Praca przedstawia zagadnienia dotyczące innowacji i innowacyjności jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego regionów na przykładzie województwa zachodniopomorskiego ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania i wspierania innowacji w polityce inter- i intraregionalnej. Uwaga została zwrócona na: przybliżenie istoty innowacji i ich znaczenia w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów, politykę regionalną oraz jej współczesne uwarunkowania i tendencje, zwłaszcza związane z innowacjami, a przede wszystkim na wspieranie innowacji i innowacyjności w województwie zachodniopomorskim.

Wstęp

Współcześnie za jeden z najważniejszych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego, również rozwoju regionów, są uznawane szeroko rozumiane innowacje i innowacyjność. Zagadnienia innowacji i innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów mogą być rozpatrywane przynajmniej w dwóch aspektach: interregionalnym (międzyregionalnym) i intraregionalnym (wewnątrzregionalnym). Jednocześnie na procesy rozwoju regionów wpływa sposób prowadzenia polityki społeczno-gospodarczej i regionalnej. W polityce regionalnej wobec województwa zachodniopomorskiego deklaruje się przywiązywanie dużej wagi do wspierania innowacji i innowacyjności. Celem niniejszego opracowania jest wskazanie na innowacje jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego

regionów oraz na możliwości i kierunki wspierania innowacji w województwie zachodniopomorskim.

1. Istota innowacji i ich znaczenie w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów

Innowacje i innowacyjność są uznawane za jeden z najbardziej progresywnych czynników rozwoju i wzrostu społeczno-gospodarczego, także w wymiarze terytorialnym, regionalnym i lokalnym¹. Według J. Schumpetera² innowacje to:

- wprowadzenie nowego towaru – to jest towaru, z jakim konsumenci nie są jeszcze obeznani – lub nowego gatunku jakiegoś towaru,
- wprowadzenie nowej metody produkcji, tj. metody jeszcze nie wypróbowanej praktycznie w danej gałęzi przemysłu,
- otwarcie nowego rynku, tj. rynku, na którym dana gałąź przemysłu danego kraju nie była uprzednio wprowadzona,
- zdobycie nowego źródła surowców lub półfabrykatów,
- przeprowadzenie nowej organizacji jakiegoś przemysłu, np. stworzenie sytuacji monopolistycznej lub jej złamanie.

W szerokim podejściu za innowacje można uznać pozytywne zmiany, które są efektywne z punktu widzenia rachunku ekonomiczno-finansowego. Pojęciem bardzo blisko związanym z innowacjami jest innowacyjność. Przez innowacyjność podmiotów gospodarujących W. Janasz rozumie „ich zdolności i motywację do ciągłego poszukiwania i zastosowania w praktyce wyników badań naukowych, prac badawczo-rozwojowych, nowych idei, pomysłów i wynalazków”³. Ponadto można stwierdzić, że innowacyjność ogólnie wiąże się ze zdolnością do generowania innowacji.

Innowacje i innowacyjność w wymiarze regionalnym i lokalnym można rozpatrywać przynajmniej w dwóch ujęciach:

- innowacyjności podmiotów i przedsiębiorstw zlokalizowanych w danym układzie regionalnym,

¹ Zob. szerzej P. Niedzielski, I. Jaźwiński, *Absorpcja i dyfuzja innowacji jako czynnik intensyfikujący rozwój regionalny*, Zeszyty Naukowe WSZ „Oeconomicus” PTE w Szczecinie „Gospodarka – rozwój i zmiany” 2002, nr 2.

² J. Schumpeter, *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa 1960, s. 104.

³ W. Janasz, *Proces innowacji w modelu działalności przedsiębiorstw*, w: W. Janasz, K. Janasz, M. Prozorowicz, A. Świadek, J. Wiśniewska, *Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2002, s. 54.

- innowacyjności samych układów regionalnych.

Innowacyjność gospodarki regionu może być rozumiana jako zdolność i chęć podmiotów tej gospodarki do ciągłego poszukiwania i wykorzystywania w praktyce gospodarczej wyników badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych, nowych koncepcji, pomysłów, wynalazków, doskonalenia i rozwoju wykorzystywanych technologii produkcji materialnej i niematerialnej, wprowadzania nowych metod i technik w organizacji i zarządzania, doskonalenia i rozwijania infrastruktury oraz zasobów wiedzy.

Warto podkreślić, że ważnymi i integralnymi elementami procesów innowacyjnych są absorpcja i dyfuzja innowacji. Absorpcja innowacji to ogólnie wchłanianie, przyjmowanie innowacji. Z kolei dyfuzja innowacji to ogólnie rozprzestrzenianie, rozpowszechnianie innowacji. W związku z tym wyodrębnia się trzy typy układów terytorialnych⁴:

- zdolne do generowania innowacji,
- niezdolne do generowania innowacji, ale zdolne do ich absorpcji i dyfuzji,
- niezdolne ani do jednego, ani też do drugiego.

Jednocześnie mając na uwadze rozwój układów terytorialnych można wydzielać dwa poziomy absorpcji innowacji⁵:

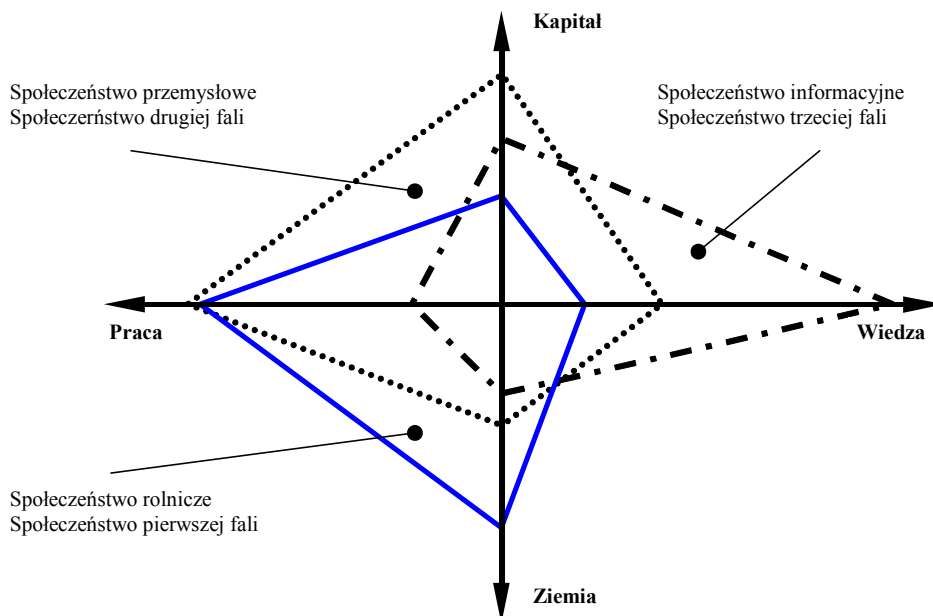
- absorpcja bierna jest to zdolność regionu lub obszaru do przyjęcia pozytywnej odpowiedzi rynków docelowych, w tym inwestorów, na podejmowane działania,
- absorpcja czynna polega również na zdolności do kreowania i rozwoju następstw tych działań poprzez wykorzystanie i wzmacnianie efektu synergicznego.

Powstawanie innowacji, również w regionach, ma miejsce dzięki kojarzeniu informacji z wiedzą i przekształcaniu ich w nowe produkty, usługi, nowe rozwiązania organizacyjne lub rynkowe. Podmioty różnego rodzaju w regionach powinny efektywnie i skutecznie gospodarować i zarządzać wiedzą. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na znaczenie wiedzy jako zasobu i czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego. Wiedza jest jednak dobrem rzadkim, pożądanym i aby ją pozyskać i optymalnie wykorzystać, należy przyswoić metody i techniki, które pozwolą nią efektywnie i skutecznie gospodarować, zarządzać i zapanować nad jej niematerialnym charakterem. Rozwój społeczno-gospodarczy w poszczególnych stadiach z uwzględnieniem związanych z nim zasobów przedstawiono na rysunku 1.

⁴ Por. T. Kudłacz, *Programowanie rozwoju regionalnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, s. 15.

⁵ Por. K. Witkowski, *Czynniki konkurencyjności regionu: uwarunkowania rozwoju gospodarczego i społecznego*, „Ekonomia” 2002, nr 5, s. 166-167.

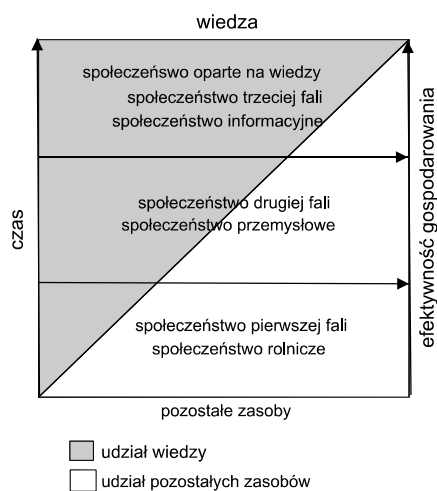
Rys. 1. Udział zasobów w rozwoju społeczno-gospodarczym

Źródło: opracowanie własne na podstawie: S. Neumann, B. Flügge, *The Art of Knowledge – Potential aus dem Wissen schöpfen*, „Information Management” 1998, nr 1, s. 67.

Jednocześnie wzrost wiedzy jako zasobu niezbędnego do poprawy efektywności gospodarowania w społeczeństwie postindustrialnym (epoce trzeciej fali)⁶ można modelowo zobrazować za pomocą pojęć wprowadzonych przez A. Tofflera (zob. rys. 2).

Rys. 2. Udział wiedzy w rozwoju społeczno-gospodarczym na tle efektywności gospodarowania

⁶ Pojęcie trzecia fala jako stan rozwoju społeczno-gospodarczego wprowadził A. Toffler, wyróżniając: społeczeństwo rolnicze – pierwsza fala, społeczeństwo przemysłowe – druga fala, społeczeństwo informacyjne (postindustrialne) – trzecia fala.

Źródło: opracowanie własne.

2. Polityka regionalna i jej współczesne uwarunkowania

Za dziedzinę polityki publicznej, która zajmuje się problemami społeczno-gospodarczymi zróżnicowanymi terytorialnie, uznawana jest polityka regionalna. Zgodnie z definicją B. Winiarskiego polityka regionalna, to „oddziaływanie państwa oraz występujących w jego imieniu władz centralnych i regionalnych na proces rozwoju oraz zagospodarowania przestrzennego regionów”⁷. Do głównych celów polityki regionalnej zalicza się oddziaływanie na rozwój regionów oraz dążenie do racjonalnego zmniejszenia występujących terytorialnie dysproporcji społeczno-gospodarczych⁸. Wydziela się różne dziedziny polityki regionalnej. Ważny jest podział na politykę interregionalną i politykę intraregionalną. Polityka interregionalna ogólnie jest polityką państwa wobec regionów, a polityka intraregionalna – polityką regionów w stosunku do samych siebie. Polityka intraregionalna może być nazywana regionalną polityką ekonomiczną lub regionalną polityką społeczno-gospodarczą. W warunkach polskich regionalna polityka ekonomiczna prowadzona jest przede wszystkim przez władze samorządowe województw.

Należy podkreślić, że współcześnie następuje reorientacja polityki regionalnej, która staje się coraz częściej ukierunkowana na wzmacnianie konkurencyjności i potencjału rozwoju w regionach, wyzwalanie endogenicznych czynników rozwoju oraz umacnianie regionalnej i lokalnej innowacyjności. Do oceny wielkości potencjału innowacyjnego regionu można zastosować między innymi następujące mierniki⁹: potencjał badawczy regionów, w tym mierzony liczbą pracowników naukowych i badawczo-rozwojowych, stopień edukacji społeczności regionalnej i lokalnej na poziomie szkoły wyższej, udzielone w regionie patenty, udział przemysłów i sektorów wysokiej szansy w gospodarce regionu, wielkość inwestycji zagranicznych i ich udział w inwestycjach regionu, liczbę ośrodków przedsiębiorczości i innowacji działających w regionie. Jednocześnie trzeba zauważyć, że w najważniejszych

⁷ B. Winiarski, *Uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej*, w: *Polityka gospodarcza*, red. B. Winiarski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004, s. 75.

⁸ Zob. szerzej I. Jaźwiński, *Kierunki polityki regionalnej w Polsce w warunkach integracji europejskiej*, „Europa Regionum” 2004, tom VII, s. 38 i n.

⁹ T. Markowski, *Regionalne systemy innowacji w aspekcie strategii rozwoju regionalnego Polski 2000-2006*, w: *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, red. J. Szlachta, Polska Akademia Nauk, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa 2000, s. 329.

programach rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i polityki interregionalnej w Polsce: w *Narodowym Planie Rozwoju* na lata 2004-2006 (NPR) i w jego programach operacyjnych, w tym w *Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR)*¹⁰, stwierdzono, że innowacyjność jest jednym z ważniejszych celów i kryteriów kwalifikacji projektów.

Istotne uwarunkowania dla prowadzenia polityki regionalnej w Europie, także w Polsce, wynikają z realizacji przyjętej przez Radę Europejską *Strategii Lizbońskiej*, która jest najważniejszym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej wyznaczającym kierunki jej rozwoju¹¹. Należy podkreślić, że w tej strategii bardzo dużą rolę w aktywizacji rozwoju społeczno-gospodarczego Wspólnoty przypisano innowacjom i innowacyjności. *Strategia Lizbońska* uznaje innowacyjność za jeden z filarów stworzenia w Europie do 2010 roku najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie.

Na Szczycie Rady Europejskiej w marcu 2005 roku w połowie okresu wyznaczonego dla *Strategii Lizbońskiej* przyjęto dokument *Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek strategii lizbońskiej*¹² w sposób istotny modyfikując i odnawiając strategię. Jednocześnie wyznaczono następujące priorytety działań w Unii Europejskiej:

- uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca dla inwestowania i podejmowania pracy: rozszerzenie i pogłębienie wspólnego rynku; poprawa prawodawstwa europejskiego i krajowego; stworzenie otwartych i konkurencyjnych rynków w obrębie Europy i poza nią; rozszerzenie i poprawa infrastruktury europejskiej,
- rozwijanie wiedzy i innowacji na rzecz wzrostu gospodarczego: wzrost i poprawa inwestycji w dziedzinie badań i rozwoju; pobudzenie innowacji, wykorzystanie ICT oraz zrównoważone wykorzystanie zasobów; przyczynienie się do rozwoju silnej europejskiej bazy przemysłowej,
- tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy: zaangażowanie większej liczby osób w aktywną działalność zawodową oraz modernizacja systemów zabezpieczeń socjalnych; zwiększenie zdolności dostosowawczej pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy; wzrost inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepsze systemy edukacji i zdobywanie umiejętności.

¹⁰ Zob. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (DzU 2004 nr 166 poz. 1745).

¹¹ Zob. I. Jaźwiński, *Ewolucja polityki ekonomicznej*, w: W. Grzywacz, I. Jaźwiński, *Współczesne uwarunkowania i tendencje polityki ekonomicznej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego (praca w druku po recenzji).

¹² Zob. *Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek strategii lizbońskiej*, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela 2005.

3. Wspieranie innowacji w województwie zachodniopomorskim

Wspieranie innowacji i innowacyjności w województwie zachodniopomorskim można rozpatrywać w różnych aspektach, w tym z punktu widzenia:

- interregionalnego (międzyregionalnego), przede wszystkim w związku ze *Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego*, będącym częścią *Narodowego Planu Rozwoju* Polski na lata 2004-2006,
- intraregionalnego (wewnątrzregionalnego), przede wszystkim w związku z *Regionalną Strategią Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*¹³.

Działaniem *Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego* bezpośrednio służącym wspieraniu innowacji jest działanie 2.6. „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy”. W założeniu realizacja tego działania ma doprowadzić do podniesienia potencjału regionalnego w zakresie innowacji w ramach regionalnych strategii innowacyjnych lub strategii rozwoju województw poprzez wzmocnienie współpracy między sektorem badawczo-rozwojowym a gospodarką, czego następstwem ma być podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw działających na regionalnym i lokalnym rynku. W ramach tego działania przewidziano pięć rodzajów wsparcia:

- tworzenie i dostosowanie Regionalnych Strategii Innowacyjnych,
- tworzenie sieci transferu innowacji pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym, przedsiębiorstwami i innymi podmiotami na poziomie regionalnym i lokalnym,
- rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji (w tym zbieranie danych i tworzenie baz danych) jak i informacja dotycząca szkoleń i innych działań edukacyjnych wspierających transfer innowacji,
- transfer wiedzy z sektora badawczo-rozwojowego do przedsiębiorstw poprzez staże w przedsiębiorstwach: absolwentów szkół wyższych oraz pracowników sektora badawczo-rozwojowego,
- stypendia dla najlepszych absolwentów szkół wyższych kontynuujących naukę na studiach doktoranckich z zakresu nauk ścisłych, technicznych oraz kierunków studiów

¹³ Zob. *Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2005. Współautor artykułu Piotr Niedzielski był również współautorem materiałów na podstawie których opracowano strategię.

wykorzystywanych w rozwoju klastrów przemysłowych; kierunki te określone są w ramach Regionalnej Strategii Innowacyjnej lub strategii rozwoju województwa.

W tabeli 1 zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące projektów bezpośrednio służących wspieraniu innowacji w województwie zachodniopomorskim w ramach realizacji działania 2.6.

Tabela 1. Informacje dotyczące projektów bezpośrednio służących wspieraniu innowacji w województwie zachodniopomorskim w ramach NPR

L.p.	Tytuł projektu	Projektodawca i typ beneficjenta	Dotacja w zł
1.	Stypendium doktoranckie	Powiat goleniowski, jednostka samorządu terytorialnego	28 300
2.	System pozyskiwania i transfer wiedzy na potrzeby innowacji w sieci współpracy	Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny, instytucja wspierająca rozwój innowacyjny	680 980
3.	Wspieranie staży absolwentów Politechniki Szczecińskiej w dziedzinach strategicznych dla regionu	Politechnika Szczecińska, szkoła wyższa	261 700
4.	Stypendia na prace doktorskie na Politechnice Szczecińskiej kreujące innowacyjność	Politechnika Szczecińska, szkoła wyższa	348 875
5.	Branżowe wsparcie innowacyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Uniwersytet Szczeciński, szkoła wyższa	690 116
6.	Innowacyjność i współpraca siłą gospodarki morskiej regionu	Stocznia Szczecińska Nowa, przedsiębiorca	1 788 558
7.	Regionalne seminaria i warsztaty budowania świadomości innowacji technologicznych w oparciu o nowoczesne rozwiązania IT	Unizeto, przedsiębiorca	320 000
8.	System stypendiów doktoranckich wspierających rozwiązania innowacyjne w gospodarce regionu	Politechnika Koszalińska, szkoła wyższa	978 000
9.	Analiza efektywności produkcji energii z surowców odnawialnych w regionie zachodniopomorskim	Zachodniopomorska Szkoła Biznesu, szkoła wyższa	244 800
10.	Tworzenie Regionalnego	Politechnika	1 569 900

	Systemu Innowacji	Szczecińska, szkoła wyższa	
11.	Strategie Ekoenergetyczne dla Kołobrzeskich i Koszalińskich Gmin	Fundacja Instytut Karpacki, organizacja pozarządowa	491 736
12.	Zachodniopomorski Informator Szkoleniowy	Politechnika Koszalińska, szkoła wyższa	638 237

Uwagi: Pracownicy macierzystego dla autorów niniejszej pracy Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego są zaangażowani w realizację piątego i szóstego projektu opisanego w tabeli.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów źródłowych.

Spośród przedstawionych w tabeli 1 projektów szczególną uwagę zwraca projekt „Innowacyjność i współpraca siłą gospodarki morskiej regionu”, którego koordynatorem jest Stocznia Szczecińska Nowa sp. z o.o. Projekt ten ma być realizowany do 31 marca 2008 roku. W założeniu projekt przyczyni się w przyszłości do rozwoju klastra morskiego w regionie zachodniopomorskim i platformy technologicznej. Cel projektu został określony jako podniesienie konkurencyjności regionu zachodniopomorskiego w zakresie wdrażania rozwiązań innowacyjnych w gospodarce morskiej poprzez budowę systemu komunikacji i współpracy przedsiębiorstw gospodarki morskiej, sfery badawczo-rozwojowej, instytucji wsparcia. Cel ten jest realizowany poprzez trzy rodzaje działań, którymi są:

- badanie MŚP, dużych firm i instytucji badawczych działających w obszarze gospodarki morskiej województwa zachodniopomorskiego identyfikujące możliwości współpracy i transferu technologii,
- organizacja giełd kooperacyjnych, spotkań informacyjnych, spotkań w siedzibie partnerów oraz konferencji stymulujących współpracę w zakresie rozwoju innowacji wśród podmiotów związanych z gospodarką morską regionu zachodniopomorskiego,
- budowa internetowej bazy danych, na której będą umieszczone aktualne informacje związane z realizacją projektu, dotyczącą partnerów oraz forum dyskusyjne, oferty technologiczne i oferty współpracy, informacje o możliwościach finansowania projektów wraz z newsletterami i biuletynami.

Ważnym dokumentem programowym regionalnej polityki ekonomicznej województwa zachodniopomorskiego jest *Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*, przyjęta w 2005 roku przez Sejmik Województwa

Zachodniopomorskiego. Program ten należy do dokumentów określających kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa zachodniopomorskiego. Strategia została opracowana w ramach projektu „Analiza, opracowanie i doskonalenie regionalnej strategii innowacyjności w regionie zachodniopomorskim we współpracy z RITTS – regionu Neubrandenburg/Greifswald w Niemczech oraz krajowymi i międzynarodowymi ekspertami”. Ma być realizowana do 2020 roku.

Zgodnie z intencjami autorów strategia ta ma stanowić pomoc dla przedsiębiorców, samorządów, instytucji i organizacji zajmujących się tworzeniem i wdrażaniem innowacji przy wykorzystaniu krajowych i europejskich instrumentów pomocowych. Jednocześnie przedstawia sposoby realizowania działań mających na celu ożywienie świadomości innowacyjnej przedsiębiorców, stworzenie infrastruktury służącej do transferu technologii, doradztwu i wsparciu finansowemu innowacji oraz pobudzeniu współpracy sektora MSP z jednostkami badawczymi. Przy opracowywaniu strategii przyjęto założenie, że budowa przewagi konkurencyjnej w nowoczesnej gospodarce powinna być oparta na wprowadzaniu nowych rozwiązań technologicznych, bowiem innowacyjność jest podstawowym warunkiem sukcesu rynkowego w obecnych realiach gospodarczych.

W *Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim* stwierdzono, że optymalną jednostką obszarową do wdrażania innowacji jest region, gdyż można w nim znaleźć wystarczająco duży potencjał gospodarczy, badawczy, intelektualny i organizacyjny, a ponadto regiony są na tyle zwarte i jednorodne, że możliwa jest komunikacja między interesariuszami życia gospodarczego i społecznego oraz identyfikacja problemów i barier. Równocześnie uznano, że gospodarka województwa zachodniopomorskiego jest mało innowacyjna w porównaniu z innymi regionami Polski – dopiero jedenasta pozycja wśród szesnastu województw.

W omawianej strategii uznano także, że szansą na odbudowę konkurencyjności i rozwój silnej specjalizacji regionu mogą być tworzone struktury klastrów w województwie zachodniopomorskim. Klaster zdefiniowano jako przestrzenną koncentrację przedsiębiorstw, instytucji i organizacji wzajemnie powiązanych siecią relacji o formalnym i nieformalnym charakterze opartych o wspólną trajektorię rozwoju (np. technologiczną, wspólne rynki docelowe) jednocześnie konkurujących i kooperujących w pewnych aspektach działania. Stwierdzono, że potencjalne klastry w regionie zachodniopomorskim mogą pojawić się w branży przetwórstwa rybnego, a w przyszłości w branży turystycznej, transportowej, spożywczej (zdrowa żywność), stoczniowej, drzewnej i meblarskiej.

Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim respektuje cele i założenia *Strategii Lizbońskiej* Unii Europejskiej oraz *Narodowego Planu Rozwoju* Polski. Tabela 2 prezentuje system celów omawianej strategii: trzy cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne.

Tabela 2. System celów Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Wzrost świadomości innowacyjnej MSP, adresowany do małych i średnich przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • powszechny dostęp do informacji o zasobach innowacyjnych, • system edukacji kreujący aktywność, przedsiębiorczość i innowacyjność, • promocja innowacyjności
Stworzenie warunków do rozwoju rynku technologii i innowacji w regionie, adresowany głównie do instytucji związanych z tworzeniem i transferem technologii	<ul style="list-style-type: none"> • system transferu technologii i rozwiązań innowacyjnych, • monitoring i identyfikacja potrzeb technologicznych i innowacyjnych MSP, • wzmacnianie obszarów badawczych, które są strategiczne dla regionu, • wspieranie powstawania nowych firm innowacyjnych
Rozwój systemu wsparcia działań innowacyjnych w regionie, skierowany do instytucji wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie oferty instrumentów finansowego wsparcia innowacji w MSP, • dostosowanie oferty instytucji wsparcia pozafinansowego do potrzeb MSP

Źródło: *Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*.

Ważne jest, że w *Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim* określono jej wskaźniki kontrolne. Wśród wskaźników realizacji całej strategii wymienia się: procent zatrudnionych w sektorach średniej i wysokiej techniki; publiczne wydatki na B+R jako procent PKB w regionie; nakłady firm na B+R jako procent PKB w regionie; sprzedaż powstałych w regionie nowych produktów rynkowych jako procent obrotów w przemyśle i usługach; sprzedaż produktów nowych dla firmy, lecz nie na rynku, jako procent obrotów w przemyśle i usługach.

Zakończenie

Rozwój społeczno-gospodarczy regionów, również województwa zachodniopomorskiego, zależy w znacznym stopniu od czynników związanych z innowacjami i poziomem innowacyjności. Jednocześnie polityka społeczno-gospodarcza i regionalna stają się coraz częściej ukierunkowane na umacnianie regionalnej i lokalnej innowacyjności. Uwarunkowania te powinny być respektowane w prowadzonej polityce inter- i intraregionalnej wobec województwa zachodniopomorskiego. Korzystne jest, że w ramach *Narodowego Planu Rozwoju Polski i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego* są realizowane projekty służące wspieraniu innowacji w województwie zachodniopomorskim, a także że władze samorządowe tego regionu patronowały opracowaniu Programu wojewódzkiego *Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*. Jednocześnie należy pamiętać, że istnieją bardzo duże możliwości dalszego intensyfikowania rozwoju województwa zachodniopomorskiego poprzez wspieranie innowacji i innowacyjności.

Bibliografia

1. *Innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego. Projekt Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*, Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA, Szczecin 2005.
2. Janasz W., *Proces innowacji w modelu działalności przedsiębiorstw*, w: W. Janasz, K. Janasz, M. Prozorowicz, A. Świadek, J. Wiśniewska, *Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2002.
3. Jaźwiński I., *Ewolucja polityki ekonomicznej*, w: W. Grzywacz, I. Jaźwiński, *Współczesne uwarunkowania i tendencje polityki ekonomicznej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego (praca w druku po recenzji).
4. Jaźwiński I., *Kierunki polityki regionalnej w Polsce w warunkach integracji europejskiej*, „Europa Regionum” 2004, tom VII.
5. Kudłacz T., *Programowanie rozwoju regionalnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
6. Markowski T., *Regionalne systemy innowacji w aspekcie strategii rozwoju regionalnego Polski 2000-2006*, w: *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, red. J. Szlachta, Polska Akademia Nauk, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa 2000.

7. Neumann S., Flügge B., *The Art of Knowledge – Potential aus dem Wissen schöpfen*, „Information Management” 1998, nr 1.
8. Niedzielski P., Jaźwiński I., *Absorpcja i dyfuzja innowacji jako czynnik intensyfikujący rozwój regionalny*, Zeszyty Naukowe WSZ „Oeconomicus” PTE w Szczecinie „Gospodarka – rozwój i zmiany” 2002, nr 2.
9. *Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim*, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2005.
10. Schumpeter J., *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa 1960.
11. Winiarski B., *Uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej*, w: *Polityka gospodarcza*, red. B. Winiarski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
12. Witkowski K., *Czynniki konkurencyjności regionu: uwarunkowania rozwoju gospodarczego i społecznego*, „Ekonomia” 2002, nr 5.
13. *Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek strategii lizbońskiej*, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela 2005.
14. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (DzU 2004 nr 166 poz. 1745).

Prof. US dr hab. Piotr Niedzielski
Dr Ireneusz Jaźwiński
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
71-004 Szczecin, ul. Cukrowa 8
e-mail: ijazwinski@wp.pl